

Philippa
GREGORY
Maree negre

Traducere din limba engleză
de Raluca Furtună

POLIROM
2024

Livia a ridicat din sprâncenele ei arcuite.

— Ce mai aleargă când o strigă cineva!

— Barca nu așteaptă pe degeaba, trebuie să-i plătească, a spus Alinor. Bineînțeles că aleargă. Cobor și eu să văd ce anume a sosit. Probabil că e ceva din partea lui Ned.

— Alte ierburi? a întrebat Livia pe șleau, în timp ce o urma pe Alinor la parter, cu Matteo pe umăr.

Șleparul și câțiva docheri au cărat lada în magazie. Alys a plătit costul de transport, apoi a luat ciocanul de pe perete ca să deschidă capacul lăzii.

— Poate să se ocupe Tabs de asta, a spus Livia.

— Mă descurc.

Alys a scos toate cuiele din capacul lăzii, apoi i-a zâmbit mamei ei.

— Știu că vrei s-o deschizi tu.

A desprins cu îndemânare capacul, dar nu l-a dat la o parte.

Alinor l-a ridicat cu precauție și, imediat, mirosul puternic și pătrunzător de sasafraș s-a răspândit în cameră.

— Trebuie să mai fie și altceva înăuntru, i-a spus Alys. Lada era grea.

Alinor a îndepărtat niște frunze uscate cu mâna și a dat peste o piatră sferică rece.

— La pipăit, zici că-i o piatră de caldarâm.

— Ar putea fi un minereu? a întrebat Livia, dintr-odată interesată. I-a întins copilul lui Alys și s-a apropiat ca să vadă mai bine. Minereu aurifer?

— N-ar fi pus aur în ladă.

Alinor l-a scos și l-a cântărit în mână. Era o piatră mare, de mărimea unui bolovan, cenușie și neinteresantă pe dinafară, însă era despăcată și, când s-a desfăcut în mâinile ei, ea a icnit încet.

Era o comoară, o cavernă cu nestemate strălucitoare și ascuțite ca niște dinți, de un violet-închis spre indigo și atât de albe, încât erau translucide.

— Ei, ca să vezi.

— Sunt diamante? a întrebat Livia suspinând. A găsit diamante? Diamante violet?

— E și o scrisoare aici.

Alys a scos o foaie de hârtie din ladă.

— *Draga mea soră și dragă nepoată Alys*, a început ea să citească cu voce tare. *În ladă găsiți frunze de sasafraș, despre care știu că vă sunt de folos oricând, precum și o piatră pe care cei din neamul norwottuck o numesc piatră-de-tunet. Ei spun că pietrele astea atrag fulgerele în pământ ferind oamenii de pericol. Eu n-am mai văzut așa ceva, dar m-am gândit că și-ar putea găsi rostul pe turnurile și acoperișurile din Londra. Dacă izbutiți s-o vindeți și să scoateți profit, pot să fac rost de mai multe. M-a costat 6p. în mărfuri de schimb, așa că dați-mi de știre dacă merită. Aflându-mă în cea mai mare grabă ca să prind barca – fratele vostru iubitor, Ned.*

— Nu spune nimic despre mine? Nici despre nepotul lui? a întrebat Livia.

— Scrisoarea asta s-a încrucișat pesemne cu cea de la mine, i-a spus Alinor. Durează mult ca veștile să ajungă la el – o lună și jumătate – uneori mai mult.

A reîntregit piatra-de-tunet, apoi a desfăcut-o din nou.

— E minunată. S-a întors către Alys. O duci tu la spișer să vezi dacă poate s-o vândă? a întrebat-o. Spune-i și că am primit din nou sasafraș. O să păstrez puțin pentru noi, să facem săculeți și infuzii, dar ai putea să-l întrebi cât oferă pentru o livră.

— Mă duc după-masă, a spus Alys, dar apoi s-a întrerupt și a țâțâit, iritată. Nu, nu pot, aștept un transport de fructe din Kent.

S-a întors către Livia.

— Poți să te duci tu? Ai putea să treci pe-acolo când te întorci de pe Strand cu Carlotta.

— Eu? a întrebat Livia, plimbându-și privirea de la o femeie la alta, de parcă era vorba de o cerere extraordinară pe care nu reușea s-o priceapă.

— De ce nu? a întrebat încet Alinor.

Livia doar s-a uitat la Alys, care a răspuns în locul ei.

— O! Nu, mamă, bineînțeles că nu poate.

— De ce nu? a repetat Alinor întrebarea pentru fiica ei.

Alys a roșit.

— Ea e o nobilă, nu poate să se ducă să vândă lucruri la prăvălie. Nu se cuvine. Nu poate să intre în prăvălie și să se târguiască pentru ceva... în engleză... cu domnul Jenikins care e mereu atât de... Nu e limba ei, nu e locul ei.

— E adevărat? a întrebat-o Alinor pe Livia de parcă era curioasă. Munca noastră e mai prejos de tine?

— Nu! Nu! Desigur că mă duc, a spus Livia cu eleganță. Dacă mi-o cereți, mă duc, *mia suocera*. Desigur. N-o să mă descurc la fel de bine ca scumpa de Alys, dar pot să mă străduiesc. Dacă asta vă e dorința, mă voi strădui. Vreau să fiu de folos, voi face orice îmi cereți.

Alinor s-a întors către fiica ei:

— Mergi tu când poți. Vezi dacă vrea mai multe pietre-de-tunet și cât ar plăti pentru ele.

— Dar nu vreți să mă duc eu? a întrerupt-o Livia.

Alinor nici măcar nu s-a uitat la chipul ei iscoditor.

— Nu, ia-ți gândul de la asta, a zis ea.

SEPTEMBRIE 1670, HADLEY, NOUA ANGLIE

La sfârșitul verii calde și umede, grădina lui Ned era împânzită de buruieni verzi, râul lat era de un verde transparent,

pădurile de pe malul celălalt, un zid de verdeață, pajiștile de deasupra lor, un verde gălbui, iar pinii de deasupra acestora, un verde-închis cu tentă violet. Până și veșmintele lui Ned din cufăr erau înverzite de mucegai, iar în fiecare șanț de sub streășină și în fiecare ungher din pivniță se ivea câte un cuibuşor de lăstari verzi. Petrecea ceasuri întregi în fiecare zi prăşindu-și culturile cu săpăliga lui de piatră și jupuind pănușile de pe știuleții copti ca să se rumenească la soare. Pe măsură ce cultura lui de fasole creștea, cățărându-se pe lângă tulpinile de porumb, iar vrejurile de dovlecel se târau pe pământ, tot mai multe animale ieșeau din pădure, din ambele părți ale terenului, ca să dea iama în recolta lui. Stoluri negre de ciori întunecau cerul și ar fi pustiit totul dacă Red n-ar fi țâșnit de fiecare dată din cotețul lui lătrând la ele. Veverițele apăreau țopăind în grabă pe ramurile copacilor de deasupra, potârnicile își conduceau aici puii dolofani, strecurându-se pe sub gard ca să ciugulească și să scormonească în prețioasele lui straturi de semințe. Ned repara gardul înfigând nuiele de salcie în pământul udat, împletindu-le ca să delimiteze jumătatea lui de parcelă de patru acri, încercând să crească un gârduleț viu englezesc ca să țină la distanță copacii ce se întindeau pe mile întregi de sălbăticie, o suprafață mai mare decât întreaga Anglie, poate mai mare și decât întreaga creștinătate. Nimeni nu știa cât de întins era acest tărâm, poate că se desfășura până în Indii.

Într-o seară, înveșmântat ca un englez în pantaloni bufanți, pantofi, cămașă și haină, arătând de nerecunoscut, Wussausmon s-a ivit pe izlazul întins dinspre sud. A deschis poarta de nord a orașului, a venit până la portița grădinii lui Ned și a comentat:

— Voi, englezii, nu puteți să lăsați nimic în pace.

Ned a ridicat capul la auzul vocii prietenoase și s-a uitat din nou când l-a recunoscut pe bărbatul pokanoket cu chipul ascuns sub pălăria englezească.

— Nu te recunoscusem!

— Astea sunt straietele din cealaltă lume a mea, a spus el. Iar acum mă cheamă John Sassamon.

Ned s-a ridicat în picioare.

— Intră, oricare îți e numele, a zis el, scoțând lațul de pe portiță.

— Nu vreau să te țin din treabă.

— O să continui. Stai aici. Isprăvesc într-o clipă.

Ned a strâns țărâna sub forma unui zid scund de noroi în jurul ramurii de salcie și a turnat apă ca să băltească la baza tulpinii dezgolate.

— Toate sălbăticiunile din pădure cred că pot să-mi invadeze grădina și să-mi mănânce recoltele, s-a plâns el. Aș vrea să pot să construiesc un zid! Sau să sap un șanț cu apă trasă de la râu.

Bărbatul a râs.

— De ce nu împingi pădurea înapoi?

— În țara lor, olandezii împiedică marea să se reverse, i-a spus Ned.

— Am auzit. Și marea nu se împotrivesc? Râurile n-au nimic împotriva?

— De fapt, marea se împotrivesc, a recunoscut Ned. Și probabil că și râurile au ceva împotriva. Nu m-am gândit niciodată ce-ar putea să simtă – râurile și marea – când încercăm să le controlăm.

— Sigur că au ceva împotriva – nu suntem totuna cu ele? Sângele din venele mele, apa din râu? Cu toții curgem. Cu toții ne mișcăm odată cu luna.

Ned s-a lăsat pe călcâie.

— Când eram copilandru, credeam că marea e cea care înălța luna și-mi prefăcea zilele în nopți.

A isprăvit de udat în liniște, cu degetul pe gura sticlei de ceramică, pentru a potrivi surgerea apei ce picura prin gaura de dedesubt.

— Sora mea crede că toanele și sorocul femeilor vin și trec odată cu luna și cu mareele.

— Are dreptate, a spus John simplu. Ți-a scăpat aia, a zis el arătând spre o ramură de salcie. Dar asta e treabă de muiere. Ar trebui să te însori cu o femeie care să se ocupe de asta în locul tău.

— Crezi că plivitul și prășitul sunt munci mai prejos de bărbat?

John a izbucnit în râs.

— Nu! Nu! Mai presus de noi! E o îndemânare pe care bărbații n-o au. Numai femeile pot să-i hrănească pe toți. Învăță asta de la mamele lor, iar mamele lor de la bunici, și tot așa în urmă până în vremurile în care Mama Natură le-a învățat pe femei. Tot ce ne pricepem noi, bărbații, să cultivăm e tutunul. Un alb ca tine n-o să poată hrăni o familie doar din ce cultivă. Nu poți avea grijă de pământ așa cum poate o femeie.

— Aș putea să bag plugul în el, a subliniat Ned. O pereche de boi și un bărbat. Atunci ai vedea o recoltă de grâu pe care nicio muiere n-ar putea s-o cultive.

— După patru anotimpuri, ar fi un deșert. Iar praful s-ar învârteji pe-aici ca zăpada. Țsta nu e pământ bun de arat, are nevoie să se odihnească; însă voi, englezii, nu puteți să lăsați nimic să se odihnească. Înrobiți totul.

— Eu nu, a protestat Ned. Eu hrănesc pământul așa cum m-a învățat Veverița-Tăcută. Ce să mai – sunt deja pe jumătate norwottuck, a declarat, făcându-l pe celălalt să izbucnească în râs. Oamenii din Hadley mă acuză că am devenit indian. Spun că nu mai știu ce sunt.

— Prins între două lumi și nestatornic în ambele, a sugerat John.

Ned a ridicat privirea către chipul lătăreț și smead de sub pălăria englezească urâtă.

— Nestatornic, a repetat el cuvântul și s-a mișcat de pe un picior pe altul, în încălțările lui incomode. Oricum, nicio femeie n-ar trăi cu mine aici. Ar zice că e prea departe de oraș și prea aproape de pădure.